

2. Карпенко Н. Професійно-педагогічна підготовка фахівців дошкільної освіти в університетах Швеції: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Київський державний університет імені Бориса Грінченка. К., 2010. 20 с.
3. Кошарна Н. Тенденції розвитку системи вищої освіти у Швеції. *Болонський процес очима студентів : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. У 2-х томах.* Київ: Вид-во Європ.ун-ту, 2008. Т. 1. С. 21–28.
4. Мовчан Л. Реформування змісту сучасної шкільної іншомовної освіти в Королівстві Швеція. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія : «Педагогіка».* Редкол.: М. Вашуленко (голова). Тернопіль, 2008. № 3. С. 139–142.
5. Освіта в Україні: 2015 / за заг. ред. Є. Стадного. Київ: Аналітичний центр СЕДОС. 83 с.
6. Управління освітою у Швеції *Наукові записки: Збірник наукових статей Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.* Укл. П. Дмитренко, О. Макаренко. К. : НПУ, 2000. Ч.1. С.72–79.

Олександра ПОГОРІЛА

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ

Актуальність застосування інноваційних методів навчання в системі підготовки майбутніх учителів полягає в необхідності удосконалення , функціонування закладів вищої освіти ,та підготовки високопроф. учителя-педагога.

Інноваційні методи – це методи, що передбачають зростання ролі учня в навчальному процесі, зміщення центру (фокусу) навчального процесу від вчителя до учня; посилення функції підтримки учня, допомоги йому в організації індивідуального навчального процесу; можливість зворотного зв'язку вчителя з кожним учнем у процесі використання навчальних технологій та ІКТ.

О. Пометун зауважує, що «інновація означає перетворення, новизну, трансформацію; нововведення передбачає залучення чогось справді нового. Це передбачає залучення нового в мету й зміст уроку, використання сучасних методів і форм навчання й виховання, створення колективної роботи педагога й учня, поширення нових поглядів на навчання й на весь освітній процес у цілому. Інновації самі не народжуються, вони виникають як результат наукових пошуків, спроб, досліджень, передового педагогічного досвіду та експериментів»

Використання інноваційних методів у процесі викладання розпочалося у ХХ ст. та набуло популярності в останньому десятиріччі у зв'язку зі стрімким розвитком ІКТ. До того ж інноваційні технології дають можливість перейти від вивчення абстрактного предмета до сприйняття його як засобу спілкування і мислення, а навчально-пізнавальну діяльність перевести на сучасний, творчий рівень. Як зазначають О. Волкова, О. Романенко В. Щербина, упровадження інноваційних методів значно покращує якість подачі навчального матеріалу й результативність його засвоєння учнями, збагачує зміст освітнього процесу, підвищує мотивацію до вивчення української мови та літератури, створює умови для більш тісного партнерства між вчителями та учнями. Таке партнерство є запорукою того, що педагог стає наставником для школярів не тільки під час вивчення предмета, а й у повсякденному житті. Тому використання інноваційних методів є надзвичайно важливим у процесі навчання [3].

Інноваційні технології, на думку І. Дичківської, містять такі підходи до викладання :

1) інтерактивні методи викладання;
 2) використання технічних засобів навчання (комп'ютерних та мультимедійних, мережі Internet) для контролю знань, зберігання і використання навчальних матеріалів [2].

У сучасній освіті існує чотири основні концептуальні поняття, які визначають методологію сучасних освітніх програм:

- **Спілкування.** Ключове поняття при навчанні учнів літературним умінням (читанню, письму, умінню говорити, слухати), візуальним видам мистецтва, математиці.

- **Турбота.** Поняття, яке широко використовується при вивченні наукових дисциплін, особливо природничих наук.

- **Спільнота.** Допомагає учням та вчителям зрозуміти глибинні взаємозв'язки між історією, географією та суспільними процесами.

- **Зв'язки.** Дає можливість учням зрозуміти взаємопов'язаність усього в житті, допомагає їм висувати нові концепції, виходячи з уже відомих, і сприяє формуванню в учнів співчутливого та турботливого ставлення до навколишнього світу.

Використання цих концептуальних понять має на меті досягнення чотирьох головних завдань сучасної освіти:

- Формування особистостей, які будуть навчатись протягом усього життя.
- Створення навчального середовища, яке базується на взаємній повазі та принципах демократії.

- Забезпечення безперервності процесу інтелектуального розвитку й вироблення відповідних умінь (забезпечення зв'язку теорії та практики).

- Гарантоване оволодіння всіма учнями академічними, художніми, етичними та практичними вміннями для успішної участі в демократичному суспільстві.

Педагогічна інновація - процес створення, поширення й використання нових засобів (нововведень) для розв'язання тих педагогічних проблем, які до цього розв'язувались по-іншому.

Індивідуалізоване навчання є методом викладання, який ураховує внесок кожного учня до процесу навчання. Цей метод ґрунтується на думці, що не може бути двох дітей, які могли би брати участь у навчальних заняттях цілком однаково. На заняттях учні виявляють власні знання, ставлення, навички, особливості темпераменту тощо. Щоб досягти ефективного навчання (інакше кажучи, забезпечити зміни у кращу сторону), педагог повинен чутливо реагувати на ці розбіжності. Індивідуалізоване навчання зустрічається в чистому вигляді, коли педагог працює з учнем наодинці. Однак учителі можуть засвоїти цілу низку методів підвищення рівня індивідуалізації на практиці, коли працюють з великою кількістю учнів.

Кооперативне навчання - педагогічна технологія, що застосовується в навчальній роботі учнів у групах і робить їх відповідальними за навчання один одного; при цьому кожен учень особисто підзвітний за своє власне навчання. Кооперативне навчання є синонімом терміна «спільне навчання».

Критичне мислення - підхід до такого розвитку мислення, при якому особлива увага приділяється вмінню сформулювати самостійні твердження або думки та їх ґрунтовній аргументації. Учні проявляють своє вміння критично мислити, коли в усній чи письмовій формі роблять інтерпретації (витлумачують щось) і підкріплюють це власними доводами. Критичне мислення використовується учнями рецептивно, коли вони аналізують чи коректно критикують аргументи інших людей [4].

Список використаних джерел

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи : Курс лекцій: модульне навчання. К.,1993. С. 19–27, 84–92.

2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. К. : „Академвидав”, 2004. 352 с.
3. Максимчук, Г., Хом'як, І. (2012). Інтерактивні методи навчання української мови. *Дивослово* (8).
4. Н. Софій. Освіта.ua 05.10.2007 <https://osvita.ua/school/method/1663/>

Ярослав СКРИЛЬНИК

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ІННОВАЦІЙНИЙ ДОСВІД ФІНЛЯНДІЇ

Сьогодні дуже серйозно постала проблема забезпечення якості освіти не лише у нашій країні, а й у інших. Перші позиції щодо забезпечення якісної освіти посідає Фінляндія. Освіта цієї країни вивчається в усьому світі, а дехто і з країн прогнозує до такого розвитку навчання. Досвід Фінляндії є дуже цікавим і важливим для його осмислення. За останні роки неймовірно зріс інтерес багатьох країн до фінської системи освіти.

«Фінська школа – сьогодні своєрідний світовий бренд. Це підтверджують і актуальні статистичні дані. Дві третини випускників вступають до університетів або професійно орієнтованих політехнічних ліцеїв. Понад 50 % населення Фінляндії бере участь у програмах навчання для дорослих. 98 % витрат на освіту всіх рівнів покриває держава. Фінська освітня політика – це результат майже 50-літніх систематичних напрацювань, які створили культуру різноманітності, довіри і поваги серед фінського суспільства в цілому, і в освітній системі, зокрема» [3, с. 26].

Зміст освіти фінців зорієнтований на формування основних навичок для життя, а не «сухої» теорії. Існує безліч принципів організації навчального процесу у фінських закладах освіти. Основні:

- навчання відбувається з урахуванням до індивідуальних потреб учнів;
- навчання навичкам відбувається через безпосереднє сприймання;
- відбувається активне навчання через гру;
- «спіральне» навчання, тобто з кожним роком навчання відбувається поглиблене вивчення тої чи тої теми, а не повторення, як прийнято у нас;
- практика спільного викладання, тобто діти разом із учителем шукають відповіді на поставлені запитання, вирішення проблем, обмін ідеями та думками [2].

Система освіти Фінляндії складається з дошкільної, початкової, загальної, професійної та вищої освіти. Уся ця освіта є безкоштовною, адже освіта для дитини від 7 років є обов'язковою та триває 9 років, а також існує ще один додатковий рік для дітей, які хочуть покращити свої оцінки. Навчання у Фінляндії, зокрема вищої освіти, є безкоштовним не лише для самих фінців, а й для громадян ЄС.

Інтерес європейських держав до системи освіти Фінляндії обумовлений багатьма чинниками. По-перше, на фінському прикладі можна розглянути, яким способом якісна університетська освіта забезпечується якісним шкільним навчанням. І, навпаки, якою мірою особлива увага, що приділяється підготовці педагогічних кадрів у ВНЗ. У Фінляндії «третя роль» університетів закріплена законодавчо, а її функціонування становлення знаходиться в числі пріоритетних завдань національного розвитку [8]. Здається, ці аспекти не пов'язані між собою і відносяться до принципово різних сторін функціонування освітньої системи. Насправді ж успіхи шкільного навчання й законодавче закріплення «соціальної відповідальності» університетів – це прояви загальної логіки розвитку, якій слідує сьогодні фінська модель. Фінляндія прагне до створення інформаційного суспільства з високим рівнем освіти. Уряд приділяє велику увагу забезпеченню вищих навчальних закладів і наукових центрів усім необхідним.